

САНГА ОЛОХ

Чурапчы үйүкүчү хаккажа

ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Улуустаагы ажалар конференциялара

СОН САБАТЫНАН, ДЬАХТАР ЭРИНЭН, ОМУК ЭР КИҢИНЭН

Ыам ыйын 24 күнүгэр "Айыллаан" Сыннаалан киинигэр "Чэбдик, чөл олобу сайыннарыга ажалар оруоллара" дигэн улуустаагы ажалар конференциялара буолан ааста. Чурапчы сэлээннэтигэр, нэһиликтэртэн регистрация түмүгүнөн 60-тан тахса киһи кирибит дигэн даҕаны, саала иһигэр онон-манан абаа-табына оһоролор.

Конференцияны Улуус Муннаабын председателэ Г.В.Смирников илээн-саалаан ытта. Пленарнай чаас улуустаагы ажалар түмсүүлэрин председателэ, культура управлениетин начальнига Д.Д.Попов дакылаатыттан саалаанна. Дмитрий Дмитриевич ааспыт сылларга улууска ажалар түмсүүлэринэн ытыллыбыт үлэни сырдапта, үчүгэй үлэлээх-хамнастаах нэһиликтэри бэлиэтээн ааста, "Диз кэргэпкэ аба оруола" дигэн темага бэйэтин санаатын үлэтиннэ. Салгыы Холбоһоттон журналист, суруйааччы П.П.Федоров — Сомого этиитин саргээн иһиттибит. Бизс уол оҕо аҕата Павел Петрович бөлүөлүктэн саалаан бэйэте ырытан көрүүлэрин билиһиннэрдэ, билигин сайайар үлэ дьахтар үлэлээһинэ элбээһини, үөрөбүрүн, доруубуйа харыстабыла, культура эйгэтигэр баһылыыр өттө кэрэ анаардар үлэлиилэрин бэлиэтээтэ. Бу балаһыанньаны көнөрөгө олох төрдүттэн — уолу кыра эрдэтигэр иһиттигэр саалаан ааха наада дигэн эттэ. Уол оҕо үтө киһи буолан тахсытыгар кыыс олус улахан оруоллаабын, кыыс оҕо таабыллыбат таабырын буолуохтаабын санапта.

С.А.Новгородов аатынан Чурапчытаагы орто оскуола иһинэн үлэлиир "Тирэх" ажалар общественнай тэрилтэлэрин үлэтин-хамнаһын саалааччы Н.Н.Новгородов сырдапта. Төһөтөн "Олохтоо" бааһынай хаһаайыстыба саалааччыта, төрт уолаттардаах В.В.Смирников оҕо иһиттигэр бэйэтин уолуттан билиһиннэрдэ. Хадаар орто оскуолатын директоры иһигэр үлэ солбуйааччы П.В.Божедонов кут-сүр, итэҕэл дьык-кэргэн бигэ туруктаах буоларыгар улахан оруолу ылаларын эттэ. Салгыы арийах мүнүүтэлээх сыннаалан кэнниттэн Одьулуунтан сылдар учуутал идэлээх П.В.Константинов оҕо өйүн сайыннараага саахымат улахан оруолун, Болоноттон төрөппүт комитетин председателэ А.С.Попова ажалар түмсүүлэрин үлэтин билиһиннэрдилэр. Алаастаран

ажалар түмсүүлэрин председателэ Н.Н.Лыткин, эдэр аҕа, Чыалпаратаагы "Ырыа киинин" үлэһитэ Р.Ф.Гоголев санааларын үлэһитинилэр. Николай Николаевич эр дьонго эмиз республиканскай таһымнаах съезд ытыллан уонна ол съезд чэрчитинэн кэккэ сокуоннар ытыллан үлэ дьахтарын аба оруолун үрдэттигэр туох эрэ хамсааһын тахсыа этэ дигэтэ. Руслан Федорович, "Ырыа киинин" иһинэн тэриллэбит "Дьэ, эр" дигэн түмсүү үлэтин сырдапта. Бу түмсүүгө сааһыттан дьарыгыттан тутулууга суох ким баарар кэлэн араас темаларга санаатын үлэһитин, санаарын-иһигэр, этэн-тыһан барыан сөбүн, манньк кэпсэтиилэр хара үлэ дьахтарын сылдар дьоннор муунтуйбут санааларын таһыгар таһааралларыгар (стресс-тан тахсалларыгар) көмөлөһөрүн бэлиэтээтэ. Үгүс дьон болломтотун чааһынай предприниматель И.Н.Новгородов иһитиннэригэр тарта. Оҕону иһиги дьык кэргэннэ төрөппүттэр бэйэ бэйэлэригэр, тулалыыр дьонго сыһыаннарыттан саалаан дигэн этиитин кытта муннаах кыттылаахтарга бары сөбүлэстилэр. Кэлинги кэмгэ "маһаһын таһыгар турар" дьоммут кэпсэлэрэ хангаан, саастарынан эдэр-мэйсэһи иһэрэ хомолтолоох суол. Бу бары көрө-иһэ сылдар олохтут итэҕэл буолар. Манньк аллараа түһүү кыраттан даҕаны тулулукаах дигэн Иннокентий Николаевич, холбурдаан көрдөрдө: "Биридэ автобуска аҕаһаан иһэн албас икки дьахтар кэпсэтиитин иһиттим. Биридэ уһун суолу быһа хайдах курдук кэргэнэ бэһэлээ итирэн-куттан кэлбитин мөбөн-этэн таһыста, иккитэ уу иһэ-иһэ эрин хайгырыттан соло булбата. Дьон ортотугар аҕа киһи оруолун түһэрип — олус куһаҕан суол. Мантан сылтаан киһи онно-манна тиийэн-түгүнэн хаалыан сөп. Хас бириди эр киһи биридэ эмит бүдүрүйэн ылар кэмнээх, бу түгүннэ дьахтар улахан өйбүл-тирэх буолуохтаах", — дигэтэ. Чурапчы сэлээннэтигэр үгүс сана сүүрээни киллэрбит предприниматель этиитэ кизг уонна иһтирээһинэ буолла. Үөрэхтэһиннэ түһүмэхтэринэн үөрэтинин (оскуола, орто үөрэх, үрдүк үөрэх) киллэрэр кэм кэлбитин, уол оҕону техникага сыстыгаас оһорор сыалтан эргэ техниканы быраһан кэбиспэккэ үстэн бири комуйан оһорорго үөрэтээххэ дигэн ынырда.

Конференцияга анаан-минээн

Мэнэ-Ханаластан улуустаагы ажалар түмсүүлэрин председателэ И.П.Пичин кэлэн туруоруллубут болпуруска бэйэтин санаатын иһитиннэрдэ. ЧРОСИО директора Н.Н.Гуляев өрө күүрүүлээх этиитин муннаах кыттылаахтарга болбойон иһитилэр. Николай Николаевич ажалар үлэлэрин сыл устата нэһиликтэр икки ардыларыгар ытыллар күрэхтэһингэ түһүт бийыһынан киллэрээххэ, ажалар үлэлэрин тупсарар, санааларын өрө көтөбөр гына "Ытык аҕа" дигэн бэлиэти олохтоохха, манньк хабааннаах конференциялары арыый суол-иһс баар кэмгэр тэрийээххэ наада дигэн эттэ. Чурапчы орто оскуолатын физкультурага учуутала Д.И.Попов уол кыра эрдэтигэр эт-хаан өттүнэн сайдылаах буоларын ситиһэр сыалтан дьык спортивнай мунуугу бэйэ күүһүнэн оһоруохха сөбүн кэпсээтэ.

Салгыы сыһыа-бааһа этиилэргэ көстүлэр. Болугур нэһиликтиттэн А.И.Собакин, интернат-оскуолаттан А.И.Челалов, "Куйаар" үөрэҕин таргатааччы Е.М.Пермяков, Улуус Муннаабын депутата В.В.Ершов бу конференция сүннүүнэн санааларын үлэһитинилэр. Василий Васильевич: "Сүүрүк таһыгар устубут сүүс киллээбэр, сүүрүү утары өксөйөн кэлбит 10 киһи ордук дигэн өс хоһоонугар этилэлэринин конференция кыттылаахтарга төһө да аҕыах буолларбыт, бу истибиллэтин дьоммутугар-сэргэбитигэр илдьэн кэпсээххэ", — дигэн ынырда.

Конференция наһараадалаһынан, улуустаагы ажалар сүбэлэрин састаабын таһынан, анал рекомендация ылыһынан түмүктэннэ. Ажалар сүбэлэрин састааба урут 10 киһиттэн турар эбит буоллаһына, бу сырыыга 20-чэ киһи састаалка иһирэн, уолсай куоластааһынан бигэргэннэ.

Рекомендация сүннүүнэн түөрт сиргэ туһуланна. Республика саалаатыттан эр киһи, аҕа авторитетин обществога үрдэтэр, эр дьон общественнай үлэ кыттылары, чөл олобу сайыннараага күүскэ үлэһитлэрин күүһүрдэр сыалтан 2007 сылы эр дьоннор сылларынан биллэрэргэ, онон сибээстэн этиил республика ажаларын сьездэрин ытыарга дигэн көрдөһүү ылыһына. Улуус депутаттарын Муннаабыр, улуус дьаһалтагыр туһулаан: ажалар сыаллаах программаларын оһорон, онно үбүлээһини көрөллөрүгэр, үчүгэй

ажалары обществога бэлиэтир сыалтан "Ытык аҕа" дигэн анал ааты олохтуурга, улуустаагы аҕа сүбэтин юридическай тэрилтэ статусун ыларга анал проекттары оһорон түһэрэргэ, ажалар общественнай тэрилтэлэрин үлэлэрин көбүлүүр сыалтан спортивнай оҕо мунууктарын, оҕо площадкатын нэһиликтэринэн көрүү балаһыанньатын оһорон күрэхтэри тэрийэргэ, ажалар дьарыктаах буолуларыгар анал үлэни ытыарга. Маны таһынан нэһиликтэр, оскуолалар иһинэн үлэлиир ажалар сүбэлэригэр, улуус бары ажаларыгар общественнай тэриллэлэри быһааннаахтык тиһигин быспакка үлэлэтэргэ, сайынны өттүгэр дьык-кэргэн уонна социальнай хабааннаах үлэлэргэ ажалары тардарга, дьык-кэргэн чэгиэн доруубуйаах, чөл олохтоох буолалларыгар ажалар эппитинэстэрин үрдэтэргэ, оскуолалары кытта сибээһини күүһүрдэн аһаас уруктарга, төрөппүт муннаахтарга сыдыы-

ларын үксэтэргэ, Кытаанах нэһиликтин ыгырыгытын өйөөн ажалар спордунан дьарыктаналларын күүһүрдэри ситиһэргэ дигэн иһинки соруктар турдулар. Конференция кэмгэр мандаруус Одьулуунтан Изот Неустроев, Чурапчы сэлээннэтигэр СР ойуулуур-дүһүнүүр искусствотын маастара Павел Варламов оһоһуктарын быыспакка тэрийдилэр. Изот Неустроев олоххо тематыгар мамонт муһуттан оһорбут саахымат фигураларын киһи эрэ барыта сөҕө-махтайа көрдө. Оттон Павел Алексеевич удьуркайтан чоһуйан таһаарбыт иһиттэр, чоросоноро, кыттылаах манньк талаан айылбаттан бэриллэрин туһулаагыгар. Уолсайынан конференция туруоруммун сылын ситистэ дигэххэ наада.

Галина ПОЛУСКИНА.

Хаартыскаларга: 1. Конференция кыттылаахтарга. 2. Изот Неустроев. 3. Павел Варламов.

ОҕОҢУ ИИТИИ БОПТУРУОСҮГАР СҮБЭ МУННААХ

ОҕоҢу иһиги — уустук үлэ. Ол эрэри оҕоҢу тылгынан иһиги, тус бэйэ холбургуһун иһигиэтээххин дигэн хайа баарар төрөппүт этигэ. Анардас иһиги суууууттан саалаан барытын — дьонго, үлэ дьаһыны, дьык-уоту дьаһыны — оҕо иһигиттэн, төрөппүттэртэн иһигиэр. Хайа да иһиги-үөрэтэр бэһээтэ оҕу булгуруппат", — дигэн эгэр үрдүк категориялаах культурологича учуутала, "Саха кыһа, сака үлэ" киһигэ авторэ Е.П.Гуляев. Ол гынан баран билигин, аһыгы олох үлүгэр сылдар сорох төрөппүт сылайан да, бириэмэтэ да суох буолан оҕоҢу иһиги-гэр тустаах болломтону ситэ уурбат буолара баар суол. Онуоха бу иһиги-көрүүтэ суох оҕо тугу да гынара суох буолан, куһаҕан дьаһыктарга ылларан барыан сөп. Кэлинги кэмгэ оҕо буруу оһоруута үрдээтэ, элбээтэ. Бу проблеманы быһаарар сыалтан ыам ыйын 23 күнүгэр С.А.Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатыгар сүбэ муннаах ытылынна. Манна тэрилтэ, түөлбө саалааччыларга, оскуола коллектива, төрөппүттэр, Чурапчы улуусун муниципальнай тэриллэтин баһылыга И.Н.Аммосов, Чурапчы сэлээннэтигэр дьаһалтатын баһылыга И.И.Окочешников кыттыһы ыллылар.

Бу муннаах түмүгэр төрөппүт оҕотугар эппитиннэ үрдүүрүн

ситиһэр сыалтан оһоһулуубут дуоҕабыр оскуола уонна тэрилтэлэр икки ардыгар түһэрсин буолла. Дуоҕабыр ис хоһоонун кылгастык, сүрүнүн билиһиннэрдэххэ манньк: тэрилтэ эбээһинэ — оҕотугар кыһаммат, иһиги үлэтин ыппат төрөппүт (тэрилтэ үлэһитигэр) болломтону ууруу, оскуолаттан сурук (сообщение) кэлэр түмүгэр сэрэтии үлэтин ытыгы, мээрэ ытыгы, оскуола ытыгар дьаһалларыгар, муннаахтарыгар сылдарыгар бириэмэ аттары, оҕо практика барарыгар усулуобуйа тэрийи уо.д.а. Оскуола бэйэтин өттүттэн эбээһинэстэнэр — бу тэрилтэлэргэ куратор аһырга, дуоҕабырдаспыт тэрилтэлэр туох кыах баарынан көмө оһорорго уо.д.а.

Дуоҕабыр кытта билсэн баран, мустубут дьон этиилэргэ киридилэр. Дьон дуоҕабыр түһэрсини сөптөөх дьаһалынан бэлиэтээтэ уонна бэйэлэрэ бу проблемага туох санаалахтарын этилэр. Ол курдук учуутал көмүскэлэ суох буолбутун, сорох төрөппүт оҕотугар эппитиннэһин үксүн учууталга ситтэрэрин оскуола үлэһиттэрэ бэлиэтээтилэр. Манньк төрөппүттэргэ туох эрэ мээрэ ытылыһабына уларыы тахсыа этэ дигитилэр. Оскуола оҕото аргыһылар, табахтыр, кэлинки токсикоманиянан дьарыктанар буолбута кистэл буолбатах. Аһы-эргин тэрилтэлэрин

кытта ыкса сибээстэһэн үлэһитин, оҕо иһиниккэ ыларытын тохтотуоххэ дигэн ыгырддалар. Оҕо бэйэтин быраабын, эбээһинэһин билэрин ситиһэр гына үөрэх чааһыгар уруктары ытыаха дигэн уо. д. а. араас этиилэри киллэрдилэр.

Уолсай куоластааһын түмүгүнэн дуоҕабыр ис хоһооно бигэргэннэ. Чурапчы улуусун муниципальнай тэриллэтин баһылыга И.Н.Аммосов бу дьаһалы сөптөөһүнэн аахта уонна туох баар тэрилтэ саалааччыларын көхтөөхтүк кытталларыгар ынырда. Муннаах түмүгэр тэрилтэлэр саалааччыларга оскуоланы кытта дуоҕабырга илии баттаан, иһинки үлэлэрин түстэһэн тарҕастылар.

Төрөппүт, оскуола, общественность бири санаанан ситтэрэн, эппитиннэһи биригэ сүгэн үлэлэстэхтэринэ сайдылаах, кизг билилээх, үрдүк культуралаах ычаты иһиги таһаарыахпыт. Хас биридин төрөппүт оҕото билигэ, кэрэ дьардыгарын ситиһээхтээх, учуутал сөптөөх билигин ыларыгар үлэлэһээхтээх, төрөппүткэ иһиги көмө, тирэх буолуохтаах, ситон общественность бу оҕо улаатарыгар, үүнэригэр, сайдарыгар усулуобуйа тэрийээхтээх.

В.БЕРЕЗКИНА.

Ыам ыйын 19–21 күннэригэр Дьокуускай куоракка Кыайы 50 сыла Спорт дыбарыаһыгар көңүл түстүү Россия 18–20 саастаах бөбөстөрүн аһаас чемпионата буолан ааста. Бу күрэхтэһин Саха сиригэр көңүл түстүү төрүтүтүмүгэ 50 сыллаах үбүлүөйүн чэрчитинэн ыытылынна. Үс күн устата Спорт дыбарыаһыгар тыһаһыһынаах кириспилэр үтүмүн элбэх көрөөччүнү, ыалдьааччыны түмтүлэр. Оттон республика бары муннуктарыгар түстүү сэнээрзэччилэр "Саха" НКЖК быһа биэриитин көрөн, "күөх экранга" харахтарын хатаан, өйдүүн-санаалыын саха сиригэр бөбөстөрүгэр ыалдьа олордолор. Ордук финальнай кириспилэр өрө күүрүүлээхтик аас-

нат кэнниттэн салгыы дыарыктана дойдубут килбэйэр киинигэр СР үтүөлээх тренерэ М.С.Скрябин кытта көттүлэр. Оттон Саха сиригэр чизлин көмүскээбит уолаттарбыт кыайы көтөлөнөн, өтөрүкөн көстүбэтэх ситиһиллэнэн дойдубуттар эргиллэннэр.

Эдэр бөбөстөрү айаннаан кэлээтэрин кытта ЧРОСИО үөрэнээччилэрэ, учууталлара, иитээччилэрэ уруйдуу-айхаллыы көрүстүлэр, арыылаах саламаттынан, алаадынан аал уоттары албаатылар, оскуола актовай саалатыгар пресс-конференция тэрийдилэр. Бу күн геройдара — Коля Аянитов, Роберт Окороков (Т.Пестерев куоракка эмтэнэ хаалбыт) тренердэринэн, ЧРОСИО

Эдэр бөбөстөр саха оҥотун сиринэн симик баайылык бэриллибит ыйытыларга биэр-икки тыһынан хоруйдаатылар, оттон өр кэмнээх сылаа даһаны таадаба эбээт (масынантан сана түһээт кэспээт олоһолор). Уолаттар чемпионат бэйэ сиригэр ытыллан истээнэбит кытта көмөлөстө дииллэр. Коля Аянитов Арыылаах нэһиликтиттэн сылдьар, 6-с кылааска интернат-оскуолага үөрэнэ кэлбит. Бастакы тренерэ А.В.Игнатъев, билигин И.М.Сысолятинка дыарыктанар эбит. Коля 2005 с. Россия үөрэнээччилэрин спартакиадатын II призера, уолаттарга Россия III призера, Украинада ынаттарга ытыллыбыт норуоттар икки ардыларынаагы турнир III призера,

"ОЛИМПИЕЦТАР 30 СЫЛЛАРЫГАР БЭЛЭХ БУОЛЛА"

тылар. Биэртэн-биир хабыр халсыһы тыһаһыһынаах түгүннэрэ, кыайы, өрөгөй хаһыһын дуораана. Уопсайа 6 мэтээл: оттон кыһыл көмүһэ 2, үрүн көмүһэ 1, боруонсата 3. Бу мэтээлтэн үһүн Д.П.Коркин аатынан ЧРОСИО итиллээччилэрэ адаллылар. Кирилэр кимнээбэй? XI кылаас үөрэнээччигэ Коля АЯНИТОВ 55 кг кыһыл көмүс мэтээли адалла, X кылаас үөрэнээччигэ Роберт ОКороков 50 кг уонна ЧРОСИО итиллээччигэ, билигин ЧФКСи I-кы курсун студена Тимур ПЕСТЕРЕВ 60 кг боруонса мэтээл хаһаайтыгарынан буолулар. Институт III-с курсун студена Агафон Саввин ыйааһынаагы бэйэтин кыһынан киристэ. Өссө икки уолбут - XI кылаас үөрэнээччигэ Асам Попов (50 кг) уонна I курс студена Игнат Андросов (60 кг) Москва куорат аатыттан киристилэр, чемпио-

директора Н.Н.Гуляев, кылаас салааһыта Т.Н.Дьячковская урдук сыанаттан үөрүүлэрин үлэһиннэр, бопуруостарга эппиэттээтилэр. Тренердэр Сысолятин И.М., Посельский И.С., Аржаков Е.Д. кылгастык уолаттар хайдах түстүбүттэрин кэспээтилэр, итиллээччилэрэ эрэлэрин түһэн биэрбэтэхтэрин бэлэһээн эттилэр, инникитин даһаны манньык ситиһиллэр кэлэ туралларыгар баһа санааларын биллэрдилэр. Кирилэр хас биэрдилэрин куолаһыгар өрө көтөҕүлүү, кизэн тутуу, ис-истэриттэн үөрүү үтүмүнэ баара көһүннэ. Игнат Михайлович: "Бу анардас сыралаах эрэ үлэ түмүгэ буолбакка, Дьылба хаан бийиги диэки тосхойуута улахан оруолу оонньоото. Маны сэргэ оскуола уонна институт коллективтарына — барыбыт ситиһинтэ буолар", — диир этитин кытта бары сөбүлэстибит.

Преображенской кэриэһигэр ытыллыбыт ынаттарга норуоттар икки ардыларынаагы турнир III призера. 2006 с. Тында куоракка улахан дьонго Бүтүн Россиятаагы күрэхтэһингэ ыйааһынаагы бастаан Россия маастарын нуорматын толорбут. Роберт Окороков Амма Сатабайыттан сылдьар эбит. Эмиз 6-с кылааска "Чурапчыга үөрэнэ кэлбит, бастакы тренерэ Е.П.Скрябин, Роберт икки төгүлээх өлөһүгө Россия чемпионы, 2005 с. Россия үөрэнээччилэрин спартакиадатын III призера, 2006 с. Тарскай бириһингэр ытыллыбыт улахан дьонго республика чемпионатын, улахан дьонго "БАМ көбүөрэ" Бүтүн Россиятаагы турнир кыайылаабыт, РФ спордун маастара. Тимур Пестерев Мындабаһыттан спортивнай оскуолага үөрэнэ кирибит, бастакы тренерэ А.И.Кожуров. 2003 с. Россия чемпионы,

2005 с. Россия үөрэнээччилэрин спартакиадатын III миэстэлээх призера, 2005 с. Болгарияда ытыллыбыт ынаттарга норуоттар икки ардыларынаагы турнир чемпионы, өлөһүгө Казахстанна, Украинада норуоттар икки ардыларынаагы турнир чемпионы, РФ спордун маастара. Уолаттар бары даһаны сирисибиири кэрийбит, элбэх аат-суол хаһаайытара эбиттэр. Оттон ынаттар икки ардыларыгар улахан таһымнаах күрэххэ бастакы ситиһиллэрэ буолла.

ЧРОСИО директоры спортнай үлэһэ солбуйааччы М.В.Ноговицын: "Олимпиацтар 30 сылларыгар уолаттарбыт кыайылар бэлэх буолла", — диир олус бэргэник быһаарда. Бу ситиһин анардас уолаттар эрэ ситиһиллэрэ буолбакка, бастатан туран төрөппүттэр, тренердэр, учууталлар барыларын сырала-

рын түмүгэ, барыларын үөрүүтэ.

Кыайы улахан суолталааһын Саха сиригэр сүүмэрдэммит хамаандатыгар кириэн кыайыны ситиспит уолаттары СР Правительствотын председателэ Е.А.Борисов ыам ыйын 25 күнүгэр көрсүлүүгэ ытырбыта туһулуур. Күрэхтэһин түмүгүнэн бастабыт уолаттар Россия чизлин ынаттарга аан дойду күрэхтэһинигэр Гватемалада уонна иккис буолбут уолаттар Европа чемпионатыгар Будапештка көмүскүүтэрэ. Онно бэлэмнэнэн бэс ыйын ортогугар миэстэлэспит уолаттар Кисловодскай куоракка эриччилэр түмсүүгэ барыахтара. Эдэр бөбөстөрүгэр өссө да урдук ситиһиннэри баһарабыт.

Галина ПОЛУСКИНА.

Хаартыска: ханастан уһа Коля Аянитов, Роберт Окороков.

БАРЫБЫТ ДЬЫАЛАТА БУОЛУОХТУН

Чурапчытаагы история уонна этнография музейэ (уруккута кыраайы үөрэтэр музей) республикада бэйэтэ туспа историялаах, баай фондалаах биэр кырдыабыс музей быһыһынан биллэр. 1948 сыл кулун тутар ыйтан госуларстааһынай тэрилтэ быһыһынан үлэлиир, ол иннинэ оскуола иһинэн эрэ үлэлиир биэр хостохто ээ.

Кириин кинигэтигэр көрдөххө, бастакы экспонаттар өссө 1929 с. ШЖМ үөрэнээччилэрттэн кирибиттэр: сибирскэй носорог көмчөкөтүн уонна мамонт сөтөтүн унуохтара. Музей тэриллиитигэр олук уурбут киһинэн Саха саарына, народнай суруйааччы В.С.Соловьев — Болот Боотур буолар. Өссө 1938 с. эдэр учуутал өлөһүгэ баһылаан-көһүлээн музейнай предметтэри хомууунан дыарыктаммыта, 1946 с. уоттаах сэрэи толоонуттан этэннэ эргиллэн, ити кэрэхсэбиллээх үлэтин салдабыта. Дойдугар тнэх суруйытыгар Василий Сергеевич музейга кэлэ сылдьыбыта, кэспэтибитигэр ахтыларын суруйарын, онно музей тэриллиитигэр үлэһэбитин хайаан да суруйуохтааһын туһунан кэспээбит, оччолорго хоһоон суруйуутунан дыарыктанар үлэһитигэр М.Д.Кирилинаага сүбэ-ама биэрбитэ.

Музей бастакы директора, биллиилээх этнограф, краевед, фольклорист А.А.Саввин өр сылларга муспут этнографическай, археологическай коллекциялара музей фондатыгар төрүт буолбуттара.

Музей директордарынан саха биллиилээх суруйааччыларын Союлун чилиэннэрэ М.Ф.Догордуров, С.Ф.Софронов (Фескетист Софронов) айымньылаахтык үлэһээбиттэрэ. Мин үөрэппит учууталбынан, холук, наһыл С.Ф.Софроновтыын бэркэ талсан үлэһээбиттэри. Кини кэнниттэн музей материалнай бааза бөбөргүүрүгэр улахан кылааты киллэрбит биллиилээх норуот маастара Е.А.Пермякова үлэһээбитэ. Кини туруорсуутунан музей иһиттэн (Спас Попечитель таһаратын дьыстэ) оройуоннаабы архив, остуорас таһаарылыгытара, музей мебелини баһаада хааччылыбыта.

Музейга саамай уһундук, таһаарылаахтык ССРС, СР культуранын туйгуна В.Д.Пинигина директордаабыта. Ордук 1978—1991 сс. Е.Ярославскай аатынан республиканскай музей филиалын быһыһынан үлэлиир кэммитигэр музейнай дьыалаба хамсааһын тахсыбыта.

Билигин музей сурук фондатыгар 3 тыһ. тахса экспонат, харчы коллекциятыгар сүүстэн тахса сэдэх предмет бар. Холобур, саамай "кырдыабыс" манньыат — 1749 с. "деныга" (1/2 кэппиэйэ), оттон үрүн көмүс солкуобайдаах манньыаттарга саамай "абалара" — 1763 с. Екатерина II вензеллээх, билигин сэдэх манньыаттарга кириэр биэр солкуобай. Бу өр сылларга тутуллан, суруга, ойуута элбикит манньыаты 1948 с. лабар олохтооһо Д.П.Соловьев бэлэхтээбит.

Бийиги музейбыт республикада биллэр баай этнографическай коллекциялаах. А.А.Саввин Абылтан албут кураахтаах ох саатыттан сабаалаан, саха дыахта-

рын мааныга кэтэр таһаарыгар тийэс муньуулан сытар. Оччотоогу Боотуруускай улуус араас муннуктарыттан хомуллубут саха уустарын мындыр өйдөрө, уран тарбахтара айан таһаарыт араас оҥоһуктара хараллан сыталлар. Холобур, аатырбыт уруккуйдуу И.И.Снацев — Мыһыһыкы уруйуудара, таһараларын мөсүүннэрэ, саха хоһуун дыахтара У.П.Платонова — Уус Ылдыаана оҥорбут илин кэһилэрэ, ону таһынан сүрэх кириэстэр, килэһир, харах курдар, тардан оҥоһуллубут көмүс иһиттэр, дьикти бэйлээх ойуулаах ат тэриллэрэ, аныгы маастардар П.А.Васильев, С.Д.Дьячковская, В.И.Понсеев ытарбалара, Н.Д.Флегонтова, М.С.Ноговицына эһинэ бэйлээх туос иһиттэрэ, Е.С.Пинигина, А.С.Кривошапкина сөрүлэрэ. Барытын ааттыабы тыл эгэлэгэс тийбэт.

Бийиги фондабыт сүнньүнэн дьоннор баһа өттүлэринэн биэрбит малларыттан турар, ону таһынан үөрэнээччилэр туристическай похоттарын кэмигэр хомуллубут матырыйааллара кириэллэр.

Холобур, кэһини кэмгэ манньык дьоннор: көмүс ууһа В.С.Попов — Туолуматтан булбут ручной пулеметын, С.Захаров эһитин булгу тутуу былыргы саатын, музей томторун олохтооһо С.Г.Дьячковская 1749 с. алтан харчыны, Саха Республикатын народнай худуоһунньуга, скульптор М.Павлов, аатырбыт артиллерист Г.Д.Протоудьяконов, Төлөйтөн балерина Е.Ф.Сивцева (Толстоухова) барельефтарын, оройун бастакы тракториһа П.К.Дьячковскай бюлүн, Чакыртан Т.Филиппов муостан, мастан оҥоһуктарын музейга бэлэхтээтилэр.

Урукку кэмгэ закупочнай фонда дьыһыт сирин үп көрүлэрэ ээ, онон музей сирин ону-маны атылаһар, сакаастаан оҥорторор кыахтаабы. Билигин ол суох буолан үлэһитигэр рынок үйэтигэр кэккэ ыарахаттары көрсөбүт.

Музей экспозицията турбута 20-тэн тахса сыл буолла, аныгы кэм көрдөбүлүгэр толору эппиэттээбэт. Холобур, айылба салаатыгар чуучулалар эргэрдилэр. Экспозицияны санардарга кыраллаан үлэ-хамнас барар да, биллэн турар барыта үптэн-харчыттан тутулуктаах. Музей — улууспут олоһун сиркилэтэ. Онон "Чурапчы улуунун бары олохтоохторо музейбытын аныгылыы көстүүлээх музейга кубулуларга, барытын толору өйдөөн турар, фондата хангырыгар күүс-көмө буолуохтара дьэн эрэнэбит.

Улууспут музейдарын бары үлэһиттэрин ыам ыйын 18 күнүгэр бэлэттэнэр музейдар Аан дойдутаагы күннэринэн эбэрдэлиибит. Уһуга биллибэт уһун уһуһаах, сыралаах үлэһитигэр сана чыпчааллары даһайан, үтүө түмүктэри ситиһэргитигэр баһарабыт.

С.ДЯЧКОВСКАЯ.

Киһи уонна айылба

АЙЫЛБАДА ЭР КИҢИ ОҔУОЛА

Чөл олоһу туохтан сыһылааха дьэн санааттан сизтэрэн бийиги бу сурук суруйарга санаһыбыт.

Былыргыттан "Быалан" дьэн күөл балыгынан, анды түһэр күөлүнэн биллэрэ, аатырара. Дьон-сэргэ манна дуоһуя сыһынанан, балыктаан, кустан-андылаан, эйэ дэмнээхтик урукку сылларга олоһон ааспыттара. Кэһини кэмгэ ычат дьоммут сирэи-туому тутуспат, түгүннэ кэмэлдүүлэрэ киһини хомотор буолла. Булгуу кэлэн, баран хастыы эмэ күн тохтоло суох арыгылаан, булгуу сыһына кэлбит аба таһаарыстарын ытыктаабыт буолулар, булгуур сирдэри, күөллэри айдааннаах сирдэргэ кубулулуттара.

"Быалан" ким да көрбөт, туруорсубат буолан улаан холуһага кубулуйбута. 6—7 сылы быһа сөрдөнөн, быһыт быспыһытын, хоруу хастарбыһытын кэмгэ былырын уонна быйыл күөлбүт дьэ туолан үөрүүбүтүн үрдэттэ. Түгүннэн туһанан көмөлөспүт дьоммуттар туохха да тэннэмнэт махталбытын тирээбит. Күөл үөскүүрүн кытта туохха да сыһыана суох дьоннор кэлэн, уруккутун курдук баһылаан-көһүлээн, арыгылаан көчүүүхтэрин баһаран бардылар. Онон бийиги сана күөлгэ саналыы сыһыаннаһааха, өйдөөхтүк булгуоһун, сыһыаннаһаабыт, чөл олоһу тутуһуун дьэн ыһыры таһаарарга санаһыбыт.

Ол курдук аба ороһун үрдэтэр сыалтан, ороһун айылба кытта ситимнэн булт абылаһар уһууларыгар, эдэр ычат саха абыһааһынан умнубаттарын туһугар, кырдыабыс, аба саастаах дьон убаастыы улааталларыгар, ычаттарбыт кэһин бэйлэлэрин өлөһүгүн итиллээхтэргэ көмө буолуоһа дьэн манньык ыһыры таһаарабыт.

1. Күөл хаһаайынаах буоларын ситиһээххэ (хайа баһарар улахан күөлгэ).

2. Урут күһүмү мунхаба дьон-

сэргэ барыта кыттан, дуоһуя балыктаан, дьыллэригэр эбэ тугу бэрсибитин үлэһтэн бараллара. Кэһин кэмгэ күһүмү мунха маастабаай арыгылааһына кубулуйда. Мунхаба үлэһир киһи арыһах, бары массынаага арыгылыы олоһор буолаллар. Ким элбэх арыгылаах элбэх балыктаах барар. Үлэһтии саһана бу итирик дьон сирэйэ-хараба суох быһыһылааналара кистэл буолбатах. Ол иһин дьон сөрөх өттө арыгылыыры сөбүлээбэккэ мунхаба сылдьыбат буолулар. Манньык маастабаай арыгылааһыны тохтоуохха.

3. Аба оҥотун кыра эрдэбиттэн булка сылдьан булт абыһааһыгар үөрэттэн, көрдөрүөн баһарар, ону биэр иһэһинэн буолар арыгы. Бийиги кэмгэ дурдаба куоска, андыга хоно барар киһи арыгыта суох барбат, ол түмүгэр маастабаай арыгылааһын таһсар. Ол быһыы өлөһүгүтүгэр туохха холобур буоларый? Былыр арыгыта суох байаһы албаан сылдьытытара. Итирик туруктаах суоппар суолга "преступник" дьэн ааттыллар, онтон бу саалаах-сэлтээх итирик киһи кимий? Арыгы иһөр киһи сааланара боһуллар кэмэ кэллэ.

4. Күөл тула, айылбата ыраас буоларын, үүтэннэр арыгылыыр сирдэр буолан бүтэллэрин ситиһини. Арыгыһыт манна мэйэй буолара табыллыбат.

Бу бийиги ыһырыбытын нэһиликтэр, улуус, милииссийэ, айылба харыстабыла, күөллэр хаһаайынаага өйдөөхтэрэ дьэн эрэнэбит. Булка сыһыаннаах эр дьон бу ыһырыга холбоһон, санааһытын калыат нөһүө суруйан этин. Саһаны саха дэтин! Кэмэһэ-ки ычаттарбыт туһугар турунуосун!

Ыһырыны ыһыныбыт "Быалан" сана күөл булуттара: Н.Турантаев, А.Яковлев, Г.Яковлев, И.Артемьев.

	Вторник, 30 мая						
	Среда, 31 мая		Четверг, 1 июня		Пятница, 2 июня		Суббота, 3 июня
ОРТ 1-й канал	06.00 "Доброе утро" 09.00 Новости 09.05 "Убойная сила" 10.20 "Детективы" 10.50 "Малахов +" 12.00 Новости 12.05 Сериал "Талисман" 13.20 Мистер Бин в комедии "Агент Джонни Инглиш" 15.00 Новости 15.20 "Без комплексов" 16.20 "Доктор Курпатов" 16.50 "Федеральный судья" 18.00 Вечерние новости 18.10 "Вне закона". "Белая стрела" 18.40 "Любовь как любовь". Многосерийный фильм 19.50 Жди меня 21.00 Время 21.30 "Мошенники". Многосерийный фильм 22.30 Спецрасследование. 23.40 Ночные новости 00.00 Теория вероятности. 00.50 "Тени и злодеи". 01.20 "Тихий дом" на Каннском кинофестивале 01.50 Фильм "Золотая медведь" 05.10 "Подводный мир Андрея Макаревича" до 05.35	06.00 "Доброе утро" 09.00 Новости 09.05 "Убойная сила" 10.20 "Детективы" 10.50 "Малахов +" 12.00 Новости 12.05 Сериал "Талисман" 13.10 Дисней-клуб 13.50 "Мошенники". Многосерийный фильм 15.00 Новости 15.20 "Без комплексов" 16.20 "Доктор Курпатов" 16.50 "Федеральный судья" 18.00 Вечерние новости 18.20 "Вне закона". "Плата за дружбу" 18.50 "Любовь как любовь". Многосерийный фильм 20.00 "Пусть говорят" 21.00 Время 21.30 "Мошенники". Многосерийный фильм 22.30 "Кавказская пленница". Рождение легенды 23.40 Ночные новости 00.00 Искатели. 00.50 Ударная сила. 01.40 Т/с "24 часа" 2.35 Фильм "Спасатели" 04.30 Спецрасследование. "Криминал на дорогах" до 05.25	06.00 "Доброе утро" 09.00 Новости 09.05 "Убойная сила" 10.20 "Детективы" 10.50 "Малахов +" 12.00 Новости 12.05 Сериал "Талисман" 13.10 Дисней-клуб 13.50 "Мошенники". Многосерийный фильм 15.00 Новости 15.20 "Без комплексов" 16.20 "Доктор Курпатов" 16.50 "Федеральный судья" 18.00 Вечерние новости 18.20 "Вне закона". "Коммунальный участок" 18.50 "Любовь как любовь". Многосерийный фильм 20.00 "Человек и закон" 21.00 Время 21.30 "Мошенники". Многосерийный фильм 22.30 "Кладбищенский бизнес". Документальный фильм 23.40 Ночные новости 00.00 Искатели. 00.50 Ударная сила. 01.40 Т/с "24 часа" 2.35 Фильм "Спасатели" 04.30 Спецрасследование. "Криминал на дорогах" до 05.25	06.00 "Доброе утро" 09.00 Новости 09.05 "Убойная сила" 10.20 "Детективы" 10.50 "Малахов +" 12.00 Новости 12.05 Сериал "Талисман" 13.10 Дисней-клуб 13.50 "Мошенники". Многосерийный фильм 15.00 Новости 15.20 "Без комплексов" 16.20 "Доктор Курпатов" 16.50 "Федеральный судья" 18.00 Вечерние новости 18.20 "Вне закона". "Охота на королей" 18.40 "Любовь как любовь". Многосерийный фильм 19.50 Поле чудес 21.00 Время 21.25 "КВН-2006". 23.40 Дженифер Лопес в боевике "Глаза ангела" 00.00 Кристофер Ламберт, Шон Коннери в приключенческом фильме "Торси-2" 03.40 Комедия "Обращение" 05.10 Новые чудеса света. "Кулол тысячелетия" до 05.35	06.00 "Доброе утро" 09.00 Новости 09.05 "Убойная сила". Многосерийный фильм 10.20 "Детективы" 10.50 "Малахов +" 12.00 Новости 12.05 Сериал "Талисман" 13.10 Дисней-клуб 13.50 "Мошенники". Многосерийный фильм 15.00 Новости 15.20 "Без комплексов" 16.20 "Доктор Курпатов" 16.50 "Федеральный судья" 18.00 Вечерние новости 18.20 "Вне закона". "Охота на королей" 18.40 "Любовь как любовь". Многосерийный фильм 19.50 Поле чудес 21.00 Время 21.25 "КВН-2006". 23.40 Дженифер Лопес в боевике "Глаза ангела" 00.00 Кристофер Ламберт, Шон Коннери в приключенческом фильме "Торси-2" 03.40 Комедия "Обращение" 05.10 Новые чудеса света. "Кулол тысячелетия" до 05.35	06.00 Новости 06.20 Комедия "Василье нынче" 08.00 Играй, гармонь любимая! 08.40 Слово пастыря 09.00 Дисней-клуб 10.00 Новости 10.10 "Сиян" 10.30 "Ее слезам Москва поверила". Док. фильм 11.20 Неделя на "Фабрике" 12.00 Новости 12.10 Здоровье 13.00 "Санделли катастрофы. Супергерои" 14.00 "Мы делаем "Ералаш" 14.30 Концерт к Международному Дню защиты детей 15.40 Комедия "Как украсть миллион" 18.00 Вечерние новости 18.10 "Пойнать вора" 18.40 "Формула красоты" 19.40 "Большие гонимы" 21.00 Время 21.20 "Фабрика звезд" 22.40 Комедия "Капитан Рон" 00.30 Фильм "Резольвер" 02.40 Комедия "Хорошая женщина" (2004 год) 04.20 "В темноте" до 05.55	06.00 Новости 06.10 "Шутка за шуткой". 06.30 X/ф "Волшебный портрет" 08.20 Служу Отчизне! 08.50 Дисней-клуб 09.20 "Универ и ученики" 10.00 Новости 10.10 "Непутевые заметки" 10.30 Пока все дома 11.20 "Фазенда" 12.00 Новости 12.10 "Николай Валуев. Записки с Востока". Док. фильм 12.40 Бокс. Николай Валуев - Оуэн Бокс 13.50 X/ф "Три дня вне закона" 15.40 "КВН-2006". 18.00 Времена 18.50 "Умереть за красоту". Документальный фильм 19.50 "Кто хочет стать миллионером?" 21.00 "Время" 21.45 X/ф "Дом с приколами" 23.20 Бокс. Николай Валуев - Оуэн Бокс 00.20 Супер-человек. 01.20 X/ф "Судный убийства" 03.10 Т/с "Убойный отдел" 03.50 Теория вероятности. 4.40 "Валентина Леонтьева. Жизнь после славы". Док. фильм до 05.35
РТР 2-й канал	05.00 "Доброе утро, Россия!" 08.45 Фильм "Срочный вызов". 10.45 ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 11.00 ВЕСТИ. 11.30 ВЕСТИ-МОСКВА. 11.50 "Комната смеха". 12.45 "Частная жизнь". 13.45 ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 14.00 ВЕСТИ. 14.20 ВЕСТИ-МОСКВА. 14.40 Детектив "Охота за тенью". 16.25 "Смеюхана-рама Евгения Петросяна". 17.00 ВЕСТИ. 17.20 ВЕСТИ-МОСКВА. 17.40 "Обреченная стать звездой". Телесернал. 18.40 Т/с "Волница". 19.40 ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 20.00 ВЕСТИ. 20.40 ВЕСТИ-МОСКВА. 21.00 "Спокойной ночи, малыши". 21.10 Т/с "Я тебя люблю". 22.15 "Паутина. Торговая мафия". 23.15 Т/с "Счастливый". 00.15 "ВЕСТИ-Н". 00.35 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. Настасья Кином в триллере "Вдали от городов" (США-Канада). 2001г. 02.25 "Дорожный патруль". до 02.38	05.00 "Доброе утро, Россия!" 08.45 Т/с "Я тебя люблю". 09.50 "Крейсер "Варяг". 10.50 ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 11.00 ВЕСТИ. 11.30 ВЕСТИ-МОСКВА. 11.50 Т/с "Счастливый". 12.50 "Частная жизнь". 13.50 ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 14.00 ВЕСТИ. 14.20 ВЕСТИ-МОСКВА. 14.40 Т/с "Любовь моя". 15.10 "Суд идет". 16.25 "Кулагин и партнеры". 17.00 ВЕСТИ. 17.20 ВЕСТИ-МОСКВА. 17.40 "Обреченная стать звездой". Телесернал. 18.40 Т/с "Волница". 19.40 ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 20.00 ВЕСТИ. 20.40 ВЕСТИ-МОСКВА. 21.00 "Спокойной ночи, малыши". 21.10 Т/с "Я тебя люблю". 22.15 "Исторические хроники" с Николаем Садчиковым. 1948. Николай Старостин". 23.15 Т/с "Счастливый". 00.15 "ВЕСТИ-Н". 00.35 Комедия "Колесо любви". 1994 г. 02.15 "проСВЕТ". до 03.14	05.00 "Доброе утро, Россия!" 08.45 Т/с "Я тебя люблю". 09.50 "Крейсер "Варяг". 10.50 ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 11.00 ВЕСТИ. 11.30 ВЕСТИ-МОСКВА. 11.50 Т/с "Счастливый". 12.50 "Частная жизнь". 13.50 ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 14.00 ВЕСТИ. 14.20 ВЕСТИ-МОСКВА. 14.40 Т/с "Любовь моя". 15.10 "Суд идет". 16.25 "Кулагин и партнеры". 17.00 ВЕСТИ. 17.20 ВЕСТИ-МОСКВА. 17.40 "Обреченная стать звездой". Телесернал. 18.40 Т/с "Волница". 19.40 ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 20.00 ВЕСТИ. 20.40 ВЕСТИ-МОСКВА. 21.00 "Спокойной ночи, малыши". 21.10 Т/с "Я тебя люблю". 22.15 ПРЕМЬЕРА. "Я - Чайка. Тайна актрисы Караваевой". 23.15 Т/с "Счастливый". 00.15 "ВЕСТИ-Н". 00.35 Киноу Риза, Тильда Свинтон в фильме "Носик" (США). 2005 г. 02.30 "Дорожный патруль". до 02.43	05.00 "Доброе утро, Россия!" 08.45 Т/с "Я тебя люблю". 09.50 "Фригид Митчелл. История одиночества". 10.50 ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 11.00 ВЕСТИ. 11.30 ВЕСТИ-МОСКВА. 11.50 Т/с "Счастливый". 12.50 "Частная жизнь". 13.50 ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 14.00 ВЕСТИ. 14.20 ВЕСТИ-МОСКВА. 14.40 Т/с "Любовь моя". 15.10 "Суд идет". 16.25 "Кулагин и партнеры". 17.00 ВЕСТИ. 17.20 ВЕСТИ-МОСКВА. 17.40 "Обреченная стать звездой". Телесернал. 18.40 Т/с "Волница". 19.40 ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 20.00 ВЕСТИ. 20.40 ВЕСТИ-МОСКВА. 21.00 "Спокойной ночи, малыши". 21.10 Т/с "Я тебя люблю". 22.15 ПРЕМЬЕРА. "Я - Чайка. Тайна актрисы Караваевой". 23.15 Т/с "Счастливый". 00.15 "ВЕСТИ-Н". 00.35 Киноу Риза, Тильда Свинтон в фильме "Носик" (США). 2005 г. 02.30 "Дорожный патруль". до 02.43	05.00 "Доброе утро, Россия!" 08.45 Т/с "Я тебя люблю". 09.50 "Мой серебряный шар. Нина Сазонова". 10.50 ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 11.00 ВЕСТИ. 11.30 ВЕСТИ-МОСКВА. 11.50 "Мусульмани". 12.00 "Вся Россия". 12.15 Т/с "Счастливый". 13.10 "В поисках приключений". 14.00 ВЕСТИ. 14.20 ВЕСТИ-МОСКВА. 14.40 Т/с "Любовь моя". 15.10 "Суд идет". 16.25 "Кулагин и партнеры". 17.00 ВЕСТИ. 17.20 ВЕСТИ-МОСКВА. 17.40 "Обреченная стать звездой". Телесернал. 18.40 Т/с "Волница". 19.35 "Зеркало". 19.50 ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 20.00 ВЕСТИ. 20.40 ВЕСТИ-МОСКВА. 21.00 "Спокойной ночи, малыши". 21.10 "Юрмала". 23.00 Фильм Дмитрия Астрахана "Контракт со смертью". 1998 г. 01.35 Комедия Франсиса Вебера "Хамелеон" (Франция). до 03.16	06.00 "Доброе утро, Россия!" 07.40 "Золотой клон". Иосиф Пригожин. 08.00 ВЕСТИ. 08.10 ВЕСТИ-МОСКВА. 08.20 "Диалоги о животных". 08.55 "Военная программа". 09.20 "Вокруг света". 09.50 "Субботник". 10.30 "Народный артист". 11.00 ВЕСТИ. 11.10 ВЕСТИ-МОСКВА. 11.20 "Сто к одному". 12.15 "Андрей и Компания". 13.15 "Клуб сенаторов". 14.00 ВЕСТИ. 14.20 РОДНОЕ КИНО. Юрий Соломин, Галина Белова и Петр Вельяминов в детективе "Судья для прокурора". 16.00 "Евгений Миронов. Ничего личного". 17.00 ВЕСТИ. 17.20 ВЕСТИ-МОСКВА. 18.00 ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ. 18.30 "Частный детектив". 19.00 "Народный артист". 20.00 ВЕСТИ. 20.20 "Субботний вечер". 22.10 Боевик Дикона МакТонсона "База "Клейтон" (США-Германия). 2003 г. 00.10 Триллер "Джонсон Инс" Вебера "Торговая десятка". до 02.56	05.55 Фильм "Не забудьте выключить телевизор". 1986 г. 07.25 "Здоровье". 07.35 "Сильский час". 08.00 ВЕСТИ. 08.10 ВЕСТИ-МОСКВА. 08.20 "Русское лото". 08.30 "Хороший запл". 08.50 Комедия "Неню". 10.30 "Утренняя почта". 11.00 ВЕСТИ. 11.10 ВЕСТИ-МОСКВА. 11.20 "Городок". 11.55 "Сам себе режиссер". 12.45 "Смеюхана-рама". 13.15 "Парламентский час". 14.00 ВЕСТИ. 14.20 "Фильм №89". 15.05 "В Горах". 15.15 Боевик "Мадия бесстрашная". 1993 г. 17.10 "Тенный парадокс. Недолгая жизнь Виктора Чистикова". 18.05 Концерт ко Дню защиты детей "Взрослые и дети". 20.00 ВЕСТИ-НЕДЕЛИ". 21.00 "Специальный корреспондент". 21.25 Комедия "Динь, динь, Вост". 23.30 Детектив "Вердикт за деньги" (США). 2003 г. 01.50 "Национальный интерес". до 02.41
НТВ 3-й канал	05.00 "СЕГОДНЯ УТРОМ" 08.05 "КУЛИНАРНЫЙ ПОЕДИНОК" 09.00 "СЕГОДНЯ" 09.25 "ЧИСТОСЕРДЕЧНОЕ ПРИЗНАНИЕ" 09.55 "КВАРТИРНЫЙ ВОПРОС" 10.55 "СЛЕДСТВИЕ ВЕЛИ..." 12.00 "СЕГОДНЯ" 12.30 Сериал "МАРШ ТУРЕЦКОГО" 14.35 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ" 15.00 "СЕГОДНЯ" 15.20 Сериал "СЫЩИКИ - 5" 17.35 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ" 18.00 "СЕГОДНЯ" 18.35 Т/с "СЕКРЕТНЫЕ ПОРУЧЕНИЯ" 19.40 Т/с "ШАХМАТИСТ" 21.00 "СЕГОДНЯ" 21.40 ПРЕМЬЕРА. Сериал "ОХОТА НА ГЕНИЯ" 23.45 "ШКОЛА ЗЛОСЛОВИЯ". 00.40 Стефания Сандрелли в фильме Тинто Брасса "КЛЮЧ" /Италия/ 02.45 ПРОФЕССИЯ-РЕПОРТЕР 03.05 Детективный сериал "ВЕРОНИКА МАРС" /США/ 04.00 Сериал "ДЕДВУД" /США/ до 05.00	05.00 "СЕГОДНЯ УТРОМ" 08.00 Детективный сериал "ДНЕВНИК УБИЙЦЫ" 09.00 "СЕГОДНЯ" 09.20 "ОСОБО ОПАСНО!" 09.50 "ПРИНЦИП ДОМИНО" 10.55 "РУБЛЕВКА. LIVE" 12.00 "СЕГОДНЯ" 12.30 Острозажетный сериал "СЕКРЕТНЫЕ ПОРУЧЕНИЯ" 13.30 Детективный сериал "ШАХМАТИСТ" 14.35 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ" 15.00 "СЕГОДНЯ" 15.20 Острозажетный сериал "ГОСПОДА ОФИЦЕРЫ" 17.35 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ" 18.00 "СЕГОДНЯ" 18.35 Острозажетный сериал "СЕКРЕТНЫЕ ПОРУЧЕНИЯ" 19.40 Детективный сериал "ШАХМАТИСТ" 21.00 "СЕГОДНЯ" 21.40 Детективный сериал "ШАХМАТИСТ" 21.00 "СЕГОДНЯ" 21.40 ПРЕМЬЕРА. Сериал "ОХОТА НА ГЕНИЯ" 23.45 Фильм "НАСТОЯЩЕЕ ПРЕСТУПЛЕНИЕ" /США/ 02.20 "АНАТОМИЯ ПРЕСТУПЛЕНИЯ" 03.05 Детективный сериал "ВЕРОНИКА МАРС" /США/ 04.00 Сериал "ДЕДВУД" /США/ до 05.00	05.00 "СЕГОДНЯ УТРОМ" 08.00 Детективный сериал "ДНЕВНИК УБИЙЦЫ" 09.00 "СЕГОДНЯ" 09.20 "ОСОБО ОПАСНО!" 09.50 "ПРИНЦИП ДОМИНО" 10.55 "РУБЛЕВКА. LIVE" 12.00 "СЕГОДНЯ" 12.30 Острозажетный сериал "СЕКРЕТНЫЕ ПОРУЧЕНИЯ" 13.30 Детективный сериал "ШАХМАТИСТ" 14.35 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ" 15.00 "СЕГОДНЯ" 15.20 Острозажетный сериал "ГОСПОДА ОФИЦЕРЫ" 17.35 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ" 18.00 "СЕГОДНЯ" 18.35 Острозажетный сериал "СЕКРЕТНЫЕ ПОРУЧЕНИЯ" 19.40 Детективный сериал "ШАХМАТИСТ" 21.00 "СЕГОДНЯ" 21.40 "ЗОЛОТОЕ СЕРДЦЕ". 00.00 Гэри Олман, Вайнона Райдер, Энтони Хопкинс и Киану Ривз в фильме Ф.Ф. Коллупы "ДРАКУЛА" 02.30 "АНАТОМИЯ ПРЕСТУПЛЕНИЯ" 03.05 Детективный сериал "ВЕРОНИКА МАРС" /США/ 03.55 Сериал "ДЕДВУД" /США/ до 05.00	05.00 "СЕГОДНЯ УТРОМ" 08.00 Детективный сериал "ДНЕВНИК УБИЙЦЫ" 09.00 "СЕГОДНЯ" 09.20 "ГЛАВНАЯ ДОРОГА" 09.50 "ПРИНЦИП ДОМИНО" 10.55 "РУБЛЕВКА. LIVE" 12.00 "СЕГОДНЯ" 12.30 Острозажетный сериал "СЕКРЕТНЫЕ ПОРУЧЕНИЯ" 13.30 Детективный сериал "ШАХМАТИСТ" 14.35 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ" 15.00 "СЕГОДНЯ" 15.20 Острозажетный сериал "ГОСПОДА ОФИЦЕРЫ" 17.35 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ" 18.00 "СЕГОДНЯ" 18.35 Острозажетный сериал "СЕКРЕТНЫЕ ПОРУЧЕНИЯ" 19.40 Детективный сериал "ШАХМАТИСТ" 21.00 "СЕГОДНЯ" 21.40 "К БАРБЕРУ!" Так-шоу Владимира Соловьева 22.55 Жерар Депардье, Уна Турман и Тим Рот в фильме "ВАТЕЛЬ" 01.25 Лесли Нильсен в комедии "ШЕСТОЙ ЭЛЕМЕНТ" 03.15 Детективный сериал "ВЕРОНИКА МАРС" /США/ 04.05 Сериал "ДЕДВУД" /США/ до 05.00	05.00 "СЕГОДНЯ УТРОМ" 08.00 Детективный сериал "ДНЕВНИК УБИЙЦЫ" 09.00 "СЕГОДНЯ" 09.20 "КРИМИНАЛЬНАЯ РОССИЯ" 09.50 "ПРИНЦИП ДОМИНО" 10.55 "РУБЛЕВКА. LIVE" 12.00 "СЕГОДНЯ" 12.30 Острозажетный сериал "СЕКРЕТНЫЕ ПОРУЧЕНИЯ" 13.30 Детективный сериал "ШАХМАТИСТ" 14.35 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ" 15.00 "СЕГОДНЯ" 15.20 Острозажетный сериал "ГОСПОДА ОФИЦЕРЫ" 17.35 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ" 18.00 "СЕГОДНЯ" 18.25 Сериал "УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ-2" 19.30 "СЛЕДСТВИЕ ВЕЛИ..." 20.25 Стивен Сигал в боевике "СМЕРТЕЛЬНЫЙ ГИПНОЗ" 22.25 Джек Николсон, Мишель Файфбер в острозажетном фильме "ВОЛК" /США/ 01.00 "КОМА: ЭТО ПРАВДА" 01.30 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ" 01.50 Чак Норрис в боевике "КОДЕКС МОЛЧАНИЯ" 03.35 Сериал "ДЕДВУД" /США/ до 04.45	04.45 Боевик "СМЕРТЕЛЬНЫЙ ГИПНОЗ" 06.15 Сериал "СУПЕРМЕН" 09.00 "СЕГОДНЯ" 09.15 "ДИКИЙ МИР" 09.45 "БЕЗ РЕЦЕПТА". 08.25 "СМОТРИ" 09.00 "СЕГОДНЯ" 09.20 "ГЛАВНАЯ ДОРОГА" 09.55 "КУЛИНАРНЫЙ ПОЕДИНОК". 10.55 "КВАРТИРНЫЙ ВОПРОС" 12.00 "СЕГОДНЯ" 12.20 "ОСОБО ОПАСНО!" 13.00 Детектив "ВОЗВРАЩЕНИЕ "СВЯТОГО ЛУКИ" 15.00 "СЕГОДНЯ" 15.20 "ЖЕНСКИЙ ВЗГЛЯД" 15.55 "СВОЯ ИГРА" 16.55 Сериал "МАРШ ТУРЕЦКОГО" 18.00 "СЕГОДНЯ" 18.30 ПРОФЕССИЯ - РЕПОРТЕР. 18.55 "МАКСИМУМ". 19.50 Сериал "СЫЩИКИ - 5" 21.00 "РЕАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА" 21.40 Детектив "Презумпция невиновности" /США/ 00.15 "НОЧЬ НОКАУТОВ" 00.50 Фильм "ШЕСТЬ" 02.45 Комедия "МАНХЭТТЕН" /США/ до 04.30	04.30 Детектив "ПРЕЗУМПЦИЯ НЕВИНОВНОСТИ" /США/ 06.30 "СКАЗКИ БАЖЕНОВА" 07.00 "СЕГОДНЯ" 07.15 "РАСТИТЕЛЬНАЯ ЖИЗНЬ" 07.50 "ИХ НРАВЫ" 08.25 "ЕДИМ ДОМА!" 09.00 "СЕГОДНЯ" 09.20 "ТОР ГЕАР". 09.55 "СЧАСТЛИВЫЙ РЕЙС" 11.05 "ЦЕНА УДАЧИ" 12.00 "СЕГОДНЯ" 12.25 "СТИХИЯ". 13.00 Всполох Саная в детективе "ЧЕРНЫЙ ПРИНЦ" 15.00 "СЕГОДНЯ" 15.20 "ОДИН ДЕНЬ. НОВАЯ ВЕРСИЯ". Программа Кирилла Набугува. 15.55 "СВОЯ ИГРА". 16.55 Сериал "МАРШ ТУРЕЦКОГО" 18.00 "СЕГОДНЯ" 18.30 "ЧЕЛОВЕК В БЕЛЫХ" 18.55 "ЧИСТОСЕРДЕЧНОЕ ПРИЗНАНИЕ". 19.30 "ЧРЕЗВЫЧАЙНОЕ ПРОИСШЕСТВИЕ" 19.50 Сериал "СЫЩИКИ - 5" 21.00 "ВОСКРЕСНИЙ ВЕЧЕР" 22.30 Сериал "ЗОНА" 00.25 Комедия "ЖЕНА МЯСНИКА" /США/ 02.45 Фильм "ЦЕНА СТРАХА" /США-Германия/ до 05.00
НВК 4-й канал	07.00 - 08.00 "Новый день". 18.00 События-Новости. 18.15 "Вилликин выабыт сирим..." Илья Иселев /Сунтар-ТВ) 18.40 ДТРА "Полярная звезда" "Олонхо дойдутун оботобун" 19.15 "Право знать" 19.30 "Федерация". 20.40 "Саха сирэ-Якутия". Информационная программа 21.05 "Сериал" Степанида Борисова. 21.35 "Олекминск. Уникальный уголок природы" (из фонда ТВ) 22.00 Николай Лугинов "Чыгыс Хаан выаабынан" романов тула. 22.40 "Саха сирэ-Якутия". Информационная програм-	07.00-08.00 "Новый день". 18.00 События-Новости. 18.15 "Уйдутун уйдутун бэрлэлэр баай" ("Чарот" -ТВ) 18.35 ДТРА "Полярная звезда" Дневник юнкора "Мировая цивилизация" 19.05 "Простые истины" 19.30 "Достоверно" 20.40 "Саха сирэ-Якутия". Информационная программа. 21.05 "Кэлкэс" Прямой эфир. 22.05 "Якутия лицом к миру" 22.40 "Саха сирэ-Якутия". Информационная программа. до 23.00	07.00-08.00 "Новый день". 18.00 События-Новости. 18.15 "Служба спасения 01" 18.30 Так-шоу "Социум" Прямой эфир. 19.30 "Тыя сирэ" 20.40 "Саха сирэ-Якутия". Информационная программа. 21.05 "Гезан" 21.30 "Время спорта" 22.00 "Алматы Анабара" Сезон начинается. 22.40 "Саха сирэ-Якутия". Информационная программа. до 23.00	Международный День защиты детей 07.00-08.00 "Новый день". 18.00 События-Новости. 18.15 "Сырдык сураан" Концерт-презентация датской студии эстрадного вокала Екатерины и Алексея Егоровых. 19.00 "Практический эфир" 20.40 "Саха сирэ-Якутия". Информационная программа. 21.05 "Өбүгүлэрибит омоннорунан" 21.35 "ТВ-спорт" Первенство России по вольной борьбе среди юниоров. 22.40 "Саха сирэ-Якутия". Информационная программа. до 23.00	07.00-08.00 "Новый день". 09.00-09.15 Государственный экзамен по русскому языку и литературе (сочинение). Прямой эфир. (латотрон) 18.00 События-Новости. 18.15 "Премьер-вокал 2006" 1-я часть (ТВ - "Алдан") 18.45 "Школа абитуриента" Прямой эфир. 19.30 "Деловой мир" 20.40 "Саха сирэ-Якутия". Информационная программа. 21.05 "Энак качества" 21.20 "Вестник образования" 21.50 "9 муз" Солнечный концерт Екатерины Анохиной. 22.40 "Саха сирэ-Якутия". Информационная программа. до 23.00	16.00 "Гезан" Праздник для души. 16.30 "Саллаат урууруй". Ф.П. Дозоров. 17.55 Итоги месячника охраны труда. Прямой эфир. 17.25 "Здоровье с доктором "Неболит" 17.55 "Истинный мир" 18.40 "Лик" Н.С. Поселыскай 19.30 "Парламентский вестник" 20.20 Мультипликационный фильм. 20.30 "Саха сирэ. Кунтан кун". Информационно-аналитическая программа. 21.05 "Энак качества" 21.20 "Сардаана" 21.50 "Жизнь дикой природы". Документальный сериал. 22.00 Погода. до 22.01	16.00 "Тункус" 16.30 Концерт Клавдия и Германа Хатылаевых. 17.30 "Стоит село Колымское на левом берегу" (ТВ - "Спирит") 17.50 ДТРА "Полярная звезда" Республиканский телевизионный конкурс. 18.50 "Дойдум бараксан" (Т/о "Республика") Алаас эфир. 19.30 "Якутия. День за днем". Информационно-аналитическая программа. 20.00 Телевизионный сериал "Напарники" 21.05 "Энак качества" 21.20 "Родник" (Т/о "Спорт и здоровье") 21.45 "Сезон идей" Тележурнал. 22.00 Погода. до 22.01

ГИТАРАНАН ЫРЫАНЫ ТАПТААЧЧЫЛАР ТҮМСҮҮЛЭРЭ

Билигин кэмнэ гитаранан ыллааһын сүтэн, симэлийэн эрэр дьэтэххэ сымына буолбата буолуо. Урукку кэмнэ — 70-80-с сылларга гитаранан ырыа күүскэ үөдүө сүлдьүбүтэ. Оччотообу ычат гитаранан үнүкүүрү, ыллым-туойар этилэр. Олус элбэх үчүгэй ырыалар, мелодиялар айыллыбыттара. Билигин биэр дойдутаахтарбыт Анна Барашкова, Мария Карамзина, Николай Сибиряков, Михаил Сивцев, Николай Красильников, Дмитрий Попов уо. д. а. гитара ырыатынан тахсыбыттара.

Муус устар 18 күнүгэр Чурапчытаагы культура управлениета уонна "Айыллаан" СК көбүлээһиннэригэр Чурапчы улуутугар аан бастагы "Гитаранан ырыаны таптааччылар" түмсүүлэрэ тэрилинэ. Бу түмсүүнү "Айыллаан" СК үлэһитэ Петр Егорович Гуляев салайар. Түмсүү сыалынан-соругунан гитара ырыатын сергэхсүтүү, гитаранан айыллыбыт ырыалары уонна кинилэр автордарын үйэтити, гитара ырыатын күрэһин уонна студиятын тэрийин буолар.

Петр Егорович: Билигин студиябытыгар дьону гитаранан оонньуура үөрэттэхтээхпит. Мин санаабар гитаранан ырыаны дойдутаахтык, мелодия таһаарар атын инструменттары кытта тэннээн көрдөххө чөлүкү собул. Билигин элбэх эдэр ычат дьарыга, интэриэһэ суох

сылдьар. Олор истэригэр гитарага оонньуон баалаахтар элбэх буолуохтаахтар. Эскөтүн билигин айар дьовурдаах ычаты гитаранан

усулуобуйатын аңаруох тустаахпыт. Ол иһин бу түмсүүнү тэрийдүбүт. Ычаты гитара сатаан түмэр, чөл олоххо тиэрдэр, патриотическай санааны күүһүрдэр кыахтаах.

Түмсүү санаа атастаһыгынан сабаламмыта: "Хайдах би-

лигин аныгы кэмнэ гитараны сергэхсүтүүххэ, гитаранан ырыаны сайыннарыахха себүт?", — дьэн бэри кэлбит дьон санааларын атастастылар. Ол кэиниттэн гитаранан араас тылар. Ол кэиниттэн гитаранан араас тылар. Ол кэиниттэн гитаранан араас тылар.

кэм ырыаларын истэн, бары кыттааччылар дусхуйа ыллаан-туойан астынылар.

Бу түмсүү тэриллэригэр республиканскай таһымнаах гитаранан ырыа конкурстарын кыттыылаабыт Оксана Васильевна Жиркова, "Табык" вокальной-инструментальной ансамбль бас-гитариста Петр Попов, композитор, мелодист Константин Горохов, саха эстрадатугар биллэр "Далсы" бөлөх гитариста Андрей Григорьев, улуска кизинник биллэр "Дархан" бөлөх чилиэннэрэ Пухов Н.М., Захаров В.П., Смирников В.И. уо. д. а. кыттыыны ылылар.

Бу кизнэ кэлбит дьон кэлэр күһүнтэн гитаранан ырыа курутуогун, Анна Барашкова кэриэһигэр уонна сахалыы шансон ырыаларын күрэхтэрин тэрийэр санааланнылар.

Оттон сотору кэинэн "Обо көмүскэлин күнүгэр" бастагы тыһынаах музыка кизнэтэ буолуоҕа. Манна эһигини билигин, урукку кэм гитаранан ырыалары күүтүлэр. Концертан киирбит харчы Улахан-Күөллээҕи интернат-оскуолаҕа көмөҕө ытылар.

"СО" корп.

ИЗСКИТИН ТӨЛӨҮН

Семейнэй кредиткэ уонна микрокредитованига нэстээхтэр бу дьыл бэс ыйын 5 күнүгэр дьэри төлүүрүтүгэр. Онтон ыла изскитигэр пеня аабыллар уонна суутунан ирдэнэллэр.

Семейнэй кредиткэ нэстээхтэр испиниэхтэрэ:

1. Иванов Семен Семенович	9000 солк.
2. Никитин Василий Васильевич	9000 солк.
3. Попов Алексей Владимирович	5000 солк.
4. Дьячковский Гаврил Дмитриевич	9625 солк.
5. Макаров Карл Васильевич	9000 солк.
6. Матвеев Христофор Христофорович	6263 солк.
7. Пермякова Мария Феликсовна	9000 солк.
8. Собакин Николай Павлович	10000 солк.
9. Бушков Иван Иванович	1000 солк.
10. Быганова Лилиана Семеновна	9000 солк.
11. Городецкая Калинина Васильевна	8000 солк.
12. Дьячковская Анастасия Филипповна	7331 солк.
13. Кузьмин Николай Николаевич	5000 солк.
14. Попова Руслана Сидоровна	3000 солк.
15. Сивцев Мария Андреевна	5000 солк.
16. Дьячковская Надежда Дмитриевна	1552 солк.
17. Макаров Николай Васильевич	5000 солк.
18. Осипов Николай Николаевич	7998 солк.
19. Пермякова Розалия Петровна	7000 солк.
20. Сивцев Семен Михайлович	9000 солк.
21. Собакин Константин Павлович	8000 солк.
22. Борисов Семен Николаевич	6000 солк.
23. Дьячковский Михаил Иванович	10000 солк.
24. Макаров Егор Кузьмич	7858 солк.
25. Трофимов Алексей Степанович	8000 солк.

"Чурапчы наһилиэгэ" МТ дьаһалтатын баһылыга И. ОКОНЕШНИКОВ.

Кытаанах "Эрэл" лаабыра уруһуйдугут оҕолору ыңгырар

Сайын айыы билигин лаабырбытыгар уруһуйдууларын себүлүүр оҕолор улуустан муньустан сыһыаналлар. Атын лаабырдартан уратыбыт дьон-билигин оҕолору айылланы уруһуйдуга үөрэтигини ытарбыт буолар. Манна оҕолор пейзажист-художниктар үлэлэрин кытары билсиппэллэр, араас графическай матырыйалларын уонна кырааскаанан үүнээйилэри, мастары, кыыллары, үөнү-кейүүрү, айылба көстүүтүн күн араас кэмнэригэр уруһуйдуулар. Оҕолор күннээҕи уруһуйдарыттан талыллан уларыга турар быһыстакка үлэтир. Түмүгэр саамай элбэх үчүгэй уруһуйдаах эдэр худуотунуук "Бастын уруһуйдугут" үрдүк аатын ылар.

Сезон устата "Мозаика" хаһыат үлэтир. хаһыакка оҕолор күннээҕи сонуннарын суруйаллар, кыраһыабайдык кизгэтэллэр. Лаабыр олохтоохторо кургүөмүнөн лаабыр аһыллытын, "Нептун" бырааһынныгытын, төрөөбүт күннэри, интэриэһинэй дьону кытары көрсүүчүлэри, эиттэх күүлгэ эскурсияны, күрэхтэһиһи, дискотекалары тэрийэллэр.

Күндү оҕолор! Быйыл сайын лаабырбыт от ыйын сагатыгар аһыллар, баалаахтары ыһарар. Билсэр телефоннар: 23-611, 23-629.

Кытаанах оскуола.

ЭБЭРӨДӨЛҮҮБҮТ!

Күндү кыһыптыын, балтыбытын, эдьиһибытын Болтоноһогу Врачебной амбулатория фельдшерин **Анна Николаевна ЕФРЕМОВАНЫ** өр сыллаах сыралаах үлэн сыаналанан "Саха Республикатын доруобуйатын харыстабылын туйгуна" буолбуккунан итиһтик-истиһтик эгэрдэлиһибит!

Үлэ иһтэриһитин ордук кэлэн кийиһит буолан сүктэн кэлбит нэһилиэккэр дьон-орукт доруобуйатын туйгуар туйгуна-күннэри туйгурун үлэлээбиккинэн күөн туттабыт, махтаһабыт.

Баҕарабыт чэгээн-чэбдик доруобуйаны, үлээгэр үгүс ситиһиллэри, дьыа-кэргэһинэр илээтэх-эйэлээх, уһун дьоллоох ологу!

Илэн, аҕан, биһирэ төрөөбүттэриң Мурудайтан, Талыттан, Чурапчыттан.

Убаастабыллаах табаарыһытын **Анна Николаевна ЕФРЕМОВАНЫ** доруобуйа харыстабылыгар кыһаликылаах, сыралаах үлэн сыаналанан "Саха Республикатын доруобуйатын харыстабылын туйгуна" буолбуккунан ис сүрэхтэн тэннэ үөрэн-көтөн туран эгэрдэлиһибит!

Болтоноһо дьон-сэргэтэ. Эп үлүгэ суоһастаах үлэҕин билсиппэллэриң, "Билсэр Аанык" дьээн таптаан аһыһылааһың билсипит, сыаналыһыт, күөн туттабыт.

Баҕарабыт үлээгэр өссө үрдүк ситиһиллэри, тус бэйэҕэр, дьыа-кэргэһинэр дьолу-соругу.

Чурапчыттан Спесивтар, Кутыминнар, Кириллиннар, Кривошапкиннар.

Арыылаахха олорор күндү биһирэ үөрэллээх дьон-билиһи **Анна Ивановна ЯРЕНОВАНЫ** таптааллаах оҕон Николай көңүл тустууга эгэрдэргэ Россия чемпионун үрдүк аатын ылан Сахатын сириг, төрөөбүт Чурапчытын дьомурдубуһуна, күөн туттан туран, истиһтик эгэрдэлиһибит!

Иһникитин даҕаны оҕолорун санааттан сана кыайыһыларын, үгүс ситиһиллэринэн үөрдэ турурунар, кэмнэри ыһаһыт кэскиллээх буолуң! Иһиһкит эңэрдэһин, айыһытын аргыһастык, ырыгы баалаһытын, оҕолорун аларах сыһыаннара эһигин курудук арыаһаатын. Алаһа дьыаҕэр, дьыа-кэргэһинэр саргы салалыһын, дьол тосхойдуң!

Мындааһаһа оскуолатыгар биһирэ үөрэллээх табаарыһаң.

Күндү кэргэллээх, аҕабытын, убааһытын, эһиһиң Чурапчы сэлэһинээтин олохтооһун **Василий Егорович ОКОНЕШНИКОВЫ** 60 сааскын туйалбуккунан итиһтик-истиһтик эгэрдэлиһибит!

Тэриһтэ туһа дьээн күнү-түрү аахсыһаҕа 28 сыл суоптарынан үлүгэ суоһастаахтык үлэлээбиккинэн күөн туттабыт.

Баҕарабыт чэгээн-чэбдик доруобуйаны, сир үрдүгэр баарбары кэрэни, дьолу-саргыны. Баҕа санааң барыта туйаллун, үлүгэ санааң устубуһуң, айлаах-билэ дьонун аһыһаһың, оҕолорун, сиһнэриң таптааларың уһуруң, дьоллоохтук олорорго.

Эгэрдэһи кытта кэргэһиң, уолаттарың, кийиһитэриң, балыһтарың, быраатың, сиһнэриң.

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствота, Чурапчы улуһун "Сага олох" редакционнай-издательскай холбоһук государственной учреждения, Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын туһуууну хентуруоллуур уонна регистрациялар РФ бэчээткэ СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрациаламмыт нүмэрэ — ПИ №19-0423.

"Сага олох" редакционнай-издательскай холбоһук ГУ. "Офсетной бэчээт. Сакааһын № 72. Тираж 2553. 26.05.2006 с. бэчээткэ бэрилинэ. Хаһыат нэдиэлгэ үстэ: өттүөрүнүккүк, чэппиһэр уонна субуотага таһар.

СУБСИДИЯНАН ТУҢАНАРГЫТЫГАР

Квартплата төлөөччүлэр уонна таһынан туһанааччылар ыйдаабы докумтара кыһан олоруу (прониточная минимума) тийбэт буоллаһтарына квартплата төлөбүрүгэр уонна баллоннаах газка субсидиянан туһанаарга манньк докумуннар ирдэнэллэр:

1. Прописка-паспорт иннэ уонна пропискалаах өттө ксерокопия.
2. Семейнэй справка.
3. Дохуог туһунан справка киирэллэр хамнас, стипендия (стипендия ылбат буоллаһына ылбатын туһунан үөрэнэр сириттан справка).
4. Үлэҕэ суохтар үлэнэн хааччыһы кииниттэн справка, онно турбат буоллаһтарына семейнэй справкалаарыгар үлэҕэ суох дьон суруттараллар уонна үлэ киһиһкэтин иһикки уонна бастилиһнэй үлэлээбит сириг ксерокопията.

Субсидия ый айы аабыллар, онон төлүүр ыйгытыгар ол иннинээҕи хамнас справката ирдэнэллэр. Субсидияны МУП ЕРКЦ-га амбулатория дьэтигэр баар кабинетка ааһарабыт.

МУП ЕРКЦ субсидияга специалиһа.

АТЫЛЫБЫЛ

Суһаллык сүүрэ сылдыар 2001 с. оһоһуллубут "УАЗ-охотник" массыынаһы, Туруга үчүгэй. Телефон: 28-217.

х х х
ГАЗ-31029 "Волга" массыынаһы. Сыһаһа кэпсэтинэн. Телефон: 43-167.

БИЛДЭРИИ

Кинигэ, сурунаал, буклет оһорторуон баалаахтар Дьокуускай куоракка "Офсет" дьэн рекламнай-издательскай кинигэ кэлэн сакаас оһорторуоххутун сөп. Кылгас болдьоххо, кэпсэтиһилбит сыһаһа кинигэтин таһан, бэчээттээн биһирэбит.

Аадырыһыт: Дьокуускай куорат, Билибин аатынан уулусса 10 "А" №-рз. Телефоннар: 36-93-58, 36-92-91, 742-714, 723-888.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Комитет по управлению муниципальным имуществом администрации МР "Чурапчинский улус (район)" объявляет о том, что прием заявок продлен до 6 июня 2006 года по непредвиденным обстоятельствам со стороны Министерства имущественных отношений РС (Я).
Организатор торгов КУМИ.

Күндү аҕабыт, эһэбит Хатылы нэһилиһин олохтооһо, тыһыл, үлэ ветерана, колхозка, совхозка 50 сыл трактористабыт үлэ ударнига, Россия коммунистическай партиятын чилиһнэ, Хатылытаабы алын сүһүөх партиянай тэриһтэ секретара

ЛИТВИНЦЕВ Семен Николаевич бу дьыл ыам ыйын 26 чыһыллыгыгар ыарахан ырыһыттан олохтон туорааһынан дириһтик курутуунан туран билэр дьонугар, табаарыһтарыгар иһитиннэрбит.

Кыһа, күтүөтэ, уолаттара, кийиһтэрэ, сиһнэһэрэ.

Редактор А.А. ЗАХАРОВ.
ААДЫРЫСПЫТ: 678670.
Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".
телефоннарбыт:
редактор — 41-332, отделлар — 41-265.
E-mail: Osonaoloh@churap.sakha.ru

Автор суругар этиһэр санаа редакция позициятыгар мэлдьи сөп түбэһэр буолбатах. Сурукка ыйылар чахчылар кырдыктаахтарыгар эппитинэһи автор тус бэйэте сүгэр.